

VrijwilligersHuis Drechtsteden

Toekomstplan
voor de samenwerking op het gebied van vrijwilligerswerk door
SSKW en MEE Drechtsteden;

versterken en verbinden vanuit eigen kracht.

26 november 2013
versie 2.0

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding en korte samenvatting	3
2.	Visie op het vrijwilligerswerk in de veranderende samenleving	5
2.1	Vrijwilligers in de huidige samenleving	
2.2	De veranderende overheid	
3.	Visie op aspecten van het vrijwilligerswerkbeleid	7
3.1	Variatie in soorten vrijwilligerswerk en de motivatie	
3.2	Vrijwilligerswerk voor iedereen	
3.3	Bemiddeling, begeleiding en scholing	
3.4	Interesses	
3.5	Getuigschriften en certificaten	
3.6	De uitdaging voor bemiddelaars	
3.7	Ambassadeurs	
3.8	Waardering	
4.	Visie op het werk van de ondersteunende organisaties	13
4.1	Uitdagingen en kansen	
4.2	Het onderscheid	
4.3	Afstemming en taakverdeling	
4.4	Samenwerken in het VrijwilligersHuis	
4.5	Het gastvrije VrijwilligersHuis	
4.6	Insteek van onze samenwerking	
5.	Uitwerking van de samenwerking	16
5.1	Ondersteuning vrijwillige inzet	
5.2	Medewerkers van het VrijwilligersHuis	
5.3	Werving en bemiddeling via de Vacaturebank	
5.4	De VrijwilligersAcademie	
5.5	De portal en de website van het VrijwilligersHuis	
5.6	Interne en externe communicatie	
5.7	Waardering	
5.8	Belangenbehartiging	
5.9	Activiteitenkalender	
6.	Vrijwilligersplein bij de Sociale Dienst Drechtsteden	24
7.	Wat valt er niet binnen het VrijwilligersHuis?	26
8.	Blik op de toekomst	27
9.	Vrijwilligersondersteuning in de praktijk	28
	Werving, begeleiding, ondersteuning en waardering	
10.	Planning	31
11.	Begroting	34

**Bijlage: Paragraaf over vrijwilligerswerk in het
WMO Beleidsplan 2012 - 2014 van de gemeente Dordrecht**

1. Inleiding

De gemeente Dordrecht heeft de afgelopen jaren SSKW en MEE Drechtsteden gestimuleerd tot onderlinge samenwerking. Met name op drie specifieke onderwerpen:

1. Een gezamenlijke vacaturebank,
2. Een Vrijwilligersacademie waarin de trainingen en cursussen van beide organisaties naast elkaar worden opgezet.
3. Het derde onderdeel betrof het Vrijwilligersplein, een bemiddelingsloket voor cliënten van de Sociale Dienst Drechtsteden. Dit laatste onderdeel is nog onderwerp van discussie met de Sociale Dienst Drechtsteden.

SSKW en MEE Drechtsteden hebben elkaar in juli van dit jaar gevonden en zijn voortvarend aan de slag gegaan met de opdracht van de gemeente. Meer dan dat: wij beperken ons in ons Toekomstplan niet tot de uitvoering van het vrijwilligerswerkbeleid in de vorm van de vacaturebank en de Vrijwilligersacademie. Ons Toekomstplan behandelt ook de gedeelde visie op het vrijwilligerswerkbeleid en de uitwerking hiervan.

De samenwerking beschrijven wij in onderstaand Toekomstplan.

Het Toekomstplan kort voor u samengevat:

1. In juli / augustus van dit jaar kon er tussen de beide organisaties overeenstemming worden bereikt over een gezamenlijke intentieverklaring. Als uitvloeisel hiervan hebben SSKW en MEE in september 2013 het “VrijwilligersHuis Drechtsteden” opgericht. Dit VrijwilligersHuis is de koepel waaronder SSKW en MEE een deel van hun activiteiten ten gunste van de vrijwilligers en van het vrijwilligerswerk onderbrengen, fysiek en digitaal.
2. Het fysieke VrijwilligersHuis Drechtsteden vindt onderdak in het pand van SSKW aan de Spuiweg. Daar werkt vanaf 1 januari 2014 een team van SSKW- en MEE-medewerkers. Dependances zijn te vinden in het kantoor van MEE Drechtsteden en in de VIP's. Het digitale VrijwilligersHuis wordt door MEE en SSKW gezamenlijk beheerd.
3. Logischerwijze wordt er niet meer zo zeer gefocust op het onderscheid tussen MEE en SSKW. Wij brengen de expertise en inspanningen op het gebied van het vrijwilligerswerk in al haar verscheidenheid nu binnen het VrijwilligersHuis samen.
4. De apart uitgevoerde activiteiten vervangen wij door de overeenkomstige gezamenlijke activiteiten (Vacaturebank, VrijwilligersAcademie). Het VrijwilligersHuis is nu de plaats voor de bevordering van het vrijwilligerswerk, voor de belangenbehartiging en het verbinden van alle vrijwilligers in Dordrecht.

5. Het VrijwilligersHuis is voortaan het podium voor het continu actualiseren van het vrijwilligerswerkbeleid. Dit doen we aan de hand van de veranderingen in de samenleving.
6. Volgens de door de beide instellingen gedeelde visie staan de vrijwilligers in al hun diversiteit centraal.
7. De communicatie met de vrijwilligers, met de partners, vrijwilligersorganisaties, gemeente etc. wordt op moderne leest geschoeid. Moderne media zullen een groeiende rol spelen zonder de persoonlijke contacten te vergeten.

Met deze samenwerking staan wij naast de vele enthousiaste vrijwilligers in de startblokken voor een nieuwe gezamenlijke toekomst!

2. Visie op het vrijwilligerswerk in de veranderende samenleving

Het ontwikkelen van een toekomstbestendig vrijwilligerswerkbeleid lijkt haaks te staan op de constatering dat de samenleving in hoog tempo verandert en zal blijven veranderen. Deze ogenschijnlijke tegenstrijdigheid is aanleiding om de veranderingen in de samenleving periodiek te onderzoeken. Dit zullen we ook doen met de praktijk en de uitgangspunten van het huidige vrijwilligerswerkbeleid.

Met andere woorden: we houden de visie actueel door continu de vinger aan de pols te houden en de periodieke aanpassingen daarin uit te dragen.

Uiteraard richten we ons hier ook op de gemeentelijke kaders voor de Vrijwillige Inzet en op de paragraaf over vrijwilligerswerk in het gemeentelijk WMO Beleidsplan 2012-2014 (bijlage).

2.1 Vrijwilligers in de huidige samenleving

De veranderingen in de samenleving zijn al jaren onderwerp van onderzoek en discussie en zijn dan ook op velerlei terreinen uitvoerig beschreven. 'Wat heb ik er aan?' kennen we al enige jaren, 'Je leeft maar één keer' ('You only live once' afgekort als Yolo) is slechts een opmerkelijke uiting van niet eens zo nieuw gedrag.

Als variant op het stichten van een eigen school, kerk of bijvoorbeeld omroep in de vorige eeuw zien we de laatste jaren tevens een nieuwe ervaring van 'Dat kunnen we ook zelf'. De karakterschets hiervan is dat groepen individuen zich organiseren rond een zelfgekozen thema en daarmee aan de slag gaan. Zij treden daarbij vaak buiten de gebaande paden en staan los van overheden en organisaties. Deze nieuwe houding straalt vooral vertrouwen in eigen kunnen uit. Maar dat niet alleen. De initiatiefnemers hebben vaak een andere motivatie om iets zonder betaling op te pakken. Zelfontplooiing, erkenning zoeken, sociaal of milieubewustzijn, eigen plezier delen met anderen .. de nieuwe vrijwilligers hebben allemaal een eigen beweegreden om zich in een project naar eigen keuze vrijwillig in te zetten. In 2012 heeft HollandDoc daar op televisie een inspirerende serie uitzendingen aan gewijd onder de titel Droomstad[#]. Dit nieuwe vrijwilligerswerk getuigt van de verdergaande individualisering en van het ontstaan van onze netwerksamenleving.

#

Droomstad is een serie van 35 korte filmpjes over actieve burgers die een goed idee hadden voor de buurt en hun plan ten uitvoer hebben gebracht. De filmpjes zijn nog te bekijken op <http://www.hollanddoc.nl/projecten/leve-de-stad/droomstad.html>

Uiteraard mogen we in het opzetten van een visie op het vrijwilligerswerk de meer traditionele opvattingen over de samenleving niet uit het oog verliezen. Die leven nog bij een groot deel van de bevolking, ook in Dordrecht. Volgens die opvattingen is de overheid vrijwel volledig verantwoordelijk voor allerlei vormen van zorg. Het werk van vrijwilligers is hierop slechts een aanvulling.

Een verscheidenheid aan burgers: een verscheidenheid aan opvattingen en aan beweegredenen om vrijwillige inzet te plegen. Dit levert een breed scala aan soorten vrijwilligerswerk op. Hierin zien wij onze opdracht voor de toekomst.

2.2 De veranderende overheid

De overheid maakt al jaren een duidelijk terugtrekkende beweging. De burger wordt steeds meer op het eigen kunnen en op de eigen verantwoordelijkheid aangesproken en mag niet gaan zitten wachten op oplossingen vanuit de overheid. De overheid geeft hiermee wel ruimte voor eigen initiatieven. Dit proces zien wij niet zomaar weer omkeren. Zoals Jan Rotmans in zijn boek “in het oog van de orkaan” uitlegt: we leven niet in een tijdperk van veranderingen, maar in een verandering van tijdperken”.

Die veranderingen van tijdperken zien we ook terug in de beweging die de overheid thans maakt op verschillende beleidsterreinen. Een koerswijziging zien we in de Participatiewet, de decentralisaties van de Jeugdzorg en de AWBZ-functie Begeleiding. Daarbij verschuiven taken van de landelijke overheid naar de gemeentelijke overheid, wat effecten heeft bijvoorbeeld op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Landelijk wordt er gesproken over het ontstaan van een participatiesamenleving waarin de burgers worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. De Dordtse vertaling hiervan heeft de titel Vertrouwen en Verantwoordelijkheid gekregen. Die visie is gebaseerd op het eigen kunnen van de burgers. De burger die hulp nodig heeft zal allereerst moeten proberen die vanuit het eigen netwerk of van vrijwilligersorganisaties te krijgen. Hulp van professionals wordt geboden als aanvulling op de mogelijkheden van het eigen netwerk.

Actueel is ook de koerswijziging van de Sociale Diensten die vanaf juli 2014 van groepen uitkeringsgerechtigden een inspanning (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk) zal gaan eisen als tegenprestatie voor de uitkering.

Aan de positieve kant zien we ook de verplichtingen die voortkomen uit Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Bedrijven die met dit predicaat werken zullen een bijdrage kunnen leveren aan het vrijwilligerswerk.

3. Visie op aspecten van het vrijwilligerswerkbeleid

3.1 Variatie in soorten vrijwilligerswerk en de motivatie hierachter

Vanouds is er een grote variatie in soorten vrijwilligerswerk. In de huidige tijd zien we ook dat de nieuwe vrijwilligers vaak hun eigen beweegredenen hebben om zich vrijwillig in te zetten met een zelfgekozen doelstelling, naar eigen goeddunken en in de periode die hen het beste schikt. Onderzoek naar de groeimogelijkheden hiervan is zeker aan te bevelen.

Hieronder nog even de opsomming van de bekende soorten vrijwilligerswerk.

1. Incidenteel vrijwilligerswerk: korte, in principe eenmalige klussen. Bijvoorbeeld: wie wil helpen de tuin van mensen met een beperking winterklaar te maken? Wie helpt mee met verven tijdens NL Doet? Of gaat huis aan huis met een collectebus? Een goed voorbeeld hoe dit kan werken: de website www.buuv.nu.
2. Onder auspiciën van het sociaal wijkbeheer van een corporatie zelf een groep van vrijwilligers verzamelen voor een project om eenzaamheid in de wijk te bestrijden (Voorbeeld: Sterrenburgers voor Sterrenburgers. Dit project werd vorig jaar vereerd met de Vrijwilligersprijs).
3. Zelf het initiatief nemen om met enkele anderen jaren achter elkaar festiviteiten te organiseren op het Damplein. Een variant hier op: op eigen initiatief een website voor de wijk opzetten en onderhouden. Of wekelijks schaakles geven op een lagere school.
4. Ook al jaren bestaand: deel uitmaken van een buurtcomité voor verbetering van de leefbaarheid in de wijken. Of je aanmelden voor een platform dat de gemeente in het leven roept om wijkinitiatieven op te zetten. Of op vrijwillige basis werk verrichten voor je kerkgenootschap. In lang niet alle gevallen gaat het dan om eigen belang. Deze vrijwilligers zijn ook onderdeel van het cement van de samenleving en verdienen daarom ook onze ondersteuning.
5. Projectmatig vrijwilligerswerk: een klus met verschillende momenten van inzet, maar met een duidelijk begin en een einde. Bijvoorbeeld: hulp bij het organiseren van het tweejaarlijkse Cellofestival, als begeleider mee op vakantie met het Rode Kruis, helpen bij het Turks Jongereninternaat.
6. Langdurig vrijwilligerswerk: klassiek beeld bij vrijwilligerswerk: de “klus” is in principe voor onbepaalde tijd. Bijvoorbeeld: een bestuurstaak op je nemen bij een vereniging, elke week met een rolstoelgebonden bejaarde wandelen. Periodiek een bardienst draaien bij de voetbalclub, elke week leesmoeder of

overblijfvader op een lagere school, of het veld onderhouden van een voetbalclub.

7. Verplicht vrijwilligerswerk vanuit de overheid. Relatief nieuw: als tegenprestatie voor een uitkering of als opstap naar betaald werk vrijwilligerswerk moeten doen.
Voorbeeld: als uitkeringsgerechtigde aan de slag bij de Wereldwinkel, of verplicht twee middagen per week koffie schenken in het verzorgingshuis. Begin en eindtijd liggen dan in de relatie opdrachtgever en vrijwilliger.
Punt van zorg is dat vrijwilligers ingezet worden ter vervanging van voorheen betaalde banen of als letterlijk onmisbare aanvulling op het personeelsbestand.

8. En dan nog één variant die bij het grote publiek nog niet zo bekend is, maar steeds belangrijker zal worden: de “vrijwillige respijtzorg”. Deze vorm van respijtzorg is een steun in de rug van mantelzorgers doordat de zorg voor het familielid tijdelijk of gedeeltelijk wordt overgenomen door een vrijwilliger. Het effect er van is dat mantelzorgers de zorg voor hun naaste beter en langer kunnen volhouden omdat ze even op adem kunnen komen door even iets voor zichzelf te doen. Dit vraagt vrijwilligers met specifieke kennis en kunde.

Verband tussen vrijwilligerswerk en mantelzorg

Een definitie van mantelzorg die door de Nationale Raad voor de Volksgezondheid is vastgesteld:

Mantelzorg is zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt gegeven aan een hulpbehoevende door één of meerdere leden van diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening direct voortvloeit uit de sociale relatie.

Deze definitie is door Mezzo uitgewerkt tot de volgende verheldering: Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn termen die vaak door elkaar gehaald worden. Toch zijn het verschillende dingen.

Mantelzorg

Een mantelzorger gaat aan de slag als iemand in zijn of haar omgeving zorg nodig heeft. Een familielid, buur en/of vriend waar al een emotionele band mee bestaat. Mantelzorgers werken soms 24 uur per dag, kunnen de zorg niet zomaar beëindigen en verrichten soms verpleegkundige handelingen. Het is veelal geen keuze.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligers kiezen ervoor om (in de zorg) aan het werk te gaan. Als zij met het vrijwilligerswerk starten, is er (nog) geen directe emotionele band. Daarnaast werken zij voor een afgebakende tijd (bijvoorbeeld een dagdeel per week) en kunnen zij hun werk op eigen initiatief beëindigen. Zorgvrijwilligers werken in georganiseerd verband en verrichten nooit verpleegkundige handelingen.

De ondersteuning van mantelzorgers is dichtbij huis te vinden: vanuit MEE Drechtsteden worden de mantelzorgers in Dordrecht ondersteund.

Voorbeelden hier van zijn individuele adviesgesprekken met mantelzorgers. Deze gesprekken kunnen onder andere gaan over regelingen ten behoeve van mantelzorgers, de verhouding draagkracht/draaglast, grenzen stellen. Daarnaast worden er cursussen gegeven over o.a. grenzen stellen als mantelzorgers, bepaalde ziektebeelden etc. Alles met als doel overbelasting van de mantelzorger te voorkomen. Naast het versterken/verbinden van het directe netwerk kan het ook wenselijk zijn om, de eerder genoemde, vrijwillige respijtzorg in te zetten.

Deze ondersteuning kan individueel en/of collectief zijn en zal in toenemende mate vanuit de (sociale wijkteams) worden geboden. Het is immers van groot belang mantelzorgers zo snel mogelijk te (h)erkennen waardoor men eerder gewezen kan worden op de mogelijkheden van ondersteuning.

Vanwege de ondersteuning vanuit de wijkteams kiest MEE er dan ook op dit moment voor om mantelzorgondersteuning niet op te nemen in het VrijwilligersHuis Drechtsteden. Een tweede argument voor deze keuze is dat deze vorm van ondersteuning sterk aanleunt tegen de zorgondersteuning, en ook deze is in de wijkteams te vinden.

Respijtzorg, de vrijwilligers die mantelzorgers ontlasten, wordt wel opgenomen in het VrijwilligersHuis Drechtsteden omdat dit veel raakvlakken heeft met vrijwilligersondersteuning, maar dan in een specialistische vorm. De vrijwilliger neemt tijdelijk de zorg van de mantelzorger over. Bijvoorbeeld: de vrijwilliger komt een paar uurtjes wandelen en theedrinken bij een dementerende dame, zodat haar echtgenoot even zijn handen vrij heeft om eens een museum te bezoeken. Doordat de echtgenoot af en toe op deze manier op adem kan komen, houdt hij de zorg voor zijn echtgenote thuis langer vol en wordt voorkomen dat zij moet worden opgenomen.

Het is een mooie uitdaging voor de toekomst om de communicatie in de driehoek respijtzorg, zorgpartijen en mantelzorg goed te laten functioneren, zodat een zo groot mogelijk effect wordt bereikt.

3.2 Vrijwilligerswerk voor iedereen

Voor iedereen die vrijwilligerswerk wil doen moet er een passende plek te vinden zijn. Dat stelt eisen aan het aantal vacatures en aan de variatie daarin. Dat stelt ook eisen aan onze bemiddeling en ondersteuning. Bemiddeling en ondersteuning vergen maatwerk voor elke vrijwilliger van jong tot oud, voor hoog- op laagopgeleiden, etc. Dat maatwerk gaat zelfs zo ver dat als er in de vacaturebank geen geschikte vacature te vinden is, de bemiddelaar relevante organisaties zal benaderen om zo'n vacature te creëren.

De verschillende vormen van vrijwilligerswerk worden gedaan door heel verschillende groepen vrijwilligers. Hieronder bekijken we een aantal aspecten, zonder aanspraak te maken op volledigheid.

- Jong geleerd is oud gedaan. Informatieverstrekking op scholen over de veelzijdigheid van vrijwilligerswerk zal zeker meehelpen aan de beeldvorming over vrijwilligerswerk bij jongeren voor de toekomst. Zij zijn de F-jes van het vrijwilligerswerk. Daar willen wij op blijven inzetten. Wij willen ook inzetten op nieuwe vormen van Maatschappelijke Stage, die thans vanuit het onderwijs worden opgezet.
- De werkende middenmoot qua leeftijd heeft het druk en zal efficiënt vrijwilligerswerk willen doen. Wij kunnen hen prikkelen met een cursus of training via internet, zingeving, maatschappelijke betrokkenheid, en de mogelijkheid om ook korte klussen te kunnen doen.
- De 50+ en 60+ groep heeft relatief gezien meer tijd voor vrijwilligerswerk, maar is ook in toenemende mate oppasopa en -oma. Misschien ook mantelzorger van ouder wordende ouders, broers en zussen etc. En dan zijn er nog de mensen zonder betaalde baan die vrijwilligerswerk willen doen: ook voor hen zoeken wij een geschikte plek.
- Een aparte uitdaging vormen de uitkeringsgerechtigden met een uitkering van de Sociale Dienst. Aan de ene kant verstrekt de sociale dienst vrijwilligersvergoedingen, maar aan de andere kant zijn er ook voorwaarden voor het aangaan van vrijwilligerswerk in combinatie met een uitkering. Belangenbehartiging voor deze vrijwilligers zien wij ook als een taak voor ons VrijwilligersHuis.

3.3 Bemiddeling, begeleiding en scholing

Iedereen is anders, dus krijgt iedereen een specifieke bemiddeling en begeleiding, aansluitend bij zijn of haar kansen en mogelijkheden. Verscheidenheid in opleidingsmogelijkheden is eveneens noodzakelijk. De klusjesman bij de Ruilwinkel kiest voor een andere training dan de penningmeester van de Wereldwinkel.

Het voornaamste bij bemiddeling, begeleiding en scholing is dat de vrijwilligers weten dat zij voor ondersteuning altijd terecht kunnen bij het VrijwilligersHuis.

3.4 Interesses

Interesses variëren gelukkig zeer sterk, maar liggen ook niet voor eeuwig vast. We kunnen er daarom van uitgaan dat sommige vrijwilligers op een gegeven moment wel eens wat anders zouden willen. Het VrijwilligersHuis kan de mogelijkheid bieden om ervaringen uit te wisselen tijdens een training of op de werkplek. Wij kunnen laten weten dat er nog volop andere mogelijkheden zijn en dat zij ook elders even in de keuken kunnen kijken. Dat kan uitval van vrijwilligers voorkomen.

3.5 Getuigschriften en certificaten

We onderzoeken het mogelijke nut van een soort getuigschrift voor je vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld als steuntje in de rug bij een sollicitatie. Ook zullen we de mogelijkheden onderzoeken om bepaalde groepen vrijwilligers te laten certificeren voor het vrijwilligerswerk dat zij gedaan hebben. Dan kunnen vrijwilligers bij een sollicitatie een bewijs van hun kennis en vaardigheden overleggen. Daar zullen zij ook profijt van hebben bij hun kansen op de arbeidsmarkt als aanvulling op hun opleidingen of eerdere werkzaamheden. Elders in het land wordt al met certificering gewerkt.

NB. De EVC-trajecten met de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt vormen een belangrijke link naar het vrijwilligerswerk. EVC = Erkennen van Verworven Competenties.

Mogelijk kunnen we in de toekomst ook toe naar verdere deskundigheid van vrijwilligers begeleiders en hier de certificering op inrichten. Het begeleiden van vrijwilligers is een vak apart geworden.

Tenslotte willen we onderzoeken of we voor vrijwilligers een faciliterende rol kunnen spelen bij de aanvraag van de eventueel benodigde verklaringen rondom integriteit.

3.6 De uitdaging voor bemiddelaars

Elke kandidaat-vrijwilliger is steeds opnieuw een uitdaging voor de bemiddelaars. Dat geldt in het bijzonder de verplicht ingezette vrijwilliger. Voor een succesvolle bemiddeling is veel geduld nodig en een groot uithoudingsvermogen. Bovendien een enorme kennis van de organisaties waar de kandidaat-vrijwilliger zich thuis kan voelen. En natuurlijk het opbouwen van een goede samenwerking met de Sociale Dienst, in het bijzonder de Servicedesk van de Impuls Onderkant Arbeidsmarkt. Hierdoor kunnen de verplicht ingezette vrijwilligers maximaal profiteren van onze gezamenlijke kracht.

3.7 Ambassadeurs

Enthousiasme uitdragen voor vrijwilligerswerk is niet alleen een zaak voor het SSKW en MEE. Ook de vrijwilligers zelf kunnen in hun kennissenkring vrijwilligerswerk en het cursusaanbod voor vrijwilligers propageren. Datzelfde geldt uiteraard ook voor de organisaties die veel met vrijwilligers werken.

Met andere woorden: het VrijwilligersHuis kan vrijwilligers en organisaties benaderen met de vraag of zij ambassadeur willen worden van het VrijwilligersHuis en hen daarvoor het nodige materiaal verschaffen. Want werving van meer vrijwilligers zal één van de speerpunten moeten worden de komende jaren.

3.8 Waardering

Waardering is een wezenlijk onderdeel van het vrijwilligerswerkbeleid. Voor elke vrijwilliger geldt dat waardering voor de inzet die iemand levert een belangrijk punt is en zeker meewerkt in de motivatie om vrijwilliger te zijn of te blijven.

Voor organisaties geldt: hoe lokaler en persoonlijker vormgegeven, hoe beter het past. We pleiten vooral voor een vorm van vrijwilligerswaardering in de eigen organisatie. Het VrijwilligersHuis kan hierbij ondersteuning bieden, ideeën aandragen en de bijkomende publiciteit verzorgen.

Daarnaast blijven wij ons inzetten voor de publieke waardering voor vrijwillige inzet. Bijvoorbeeld door het organiseren van een jaarlijks Vrijwilligersfeest, door de feestelijke uitreiking van een vrijwilligersprijs, of door een ander eerbetoon.

Dit werken we in hoofdstuk 5, pag. 21 verder uit.

4. Visie op het werk van de ondersteunende organisaties

4.1 Uitdagingen en kansen

Voor zowel het SSKW als voor MEE staan de vrijwilligers centraal. Deze organisaties hebben een faciliterende rol bij het inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen en bij het verbinden en makelen van partijen. Het doel hiervan is het versterken, uitbreiden en verankeren van het vrijwilligerswerk en van het beleid hierachter.

In het voorgaande hebben we al enig onderscheid gemaakt tussen de vele soorten vrijwilligers en de vele soorten vrijwilligerswerk. Dat onderscheid moeten we ter wille van de slagvaardigheid en efficiency ook aanbrengen bij de ondersteunende organisaties zelf. Beide organisaties hebben hun specifieke deskundigheden. Deze kunnen zij inzetten voor specifieke vrijwilligers. Door de specifieke deskundigheid van beide organisaties te bundelen en samen in te zetten zijn wij in staat de brede doelgroep van vrijwilligers nog beter op maat te bedienen.

4.2 Het onderscheid

MEE en SSKW zijn geen dubbeling van elkaar. De samenwerking binnen het VrijwilligersHuis is dan ook vooral een kwestie van elkaar aanvullen qua kennis en ervaring. Het onderscheid is dus nog steeds van belang, en zal de samenwerking zeker ten goede komen.

Vanouds is er het onderscheid tussen MEE en SSKW. Beide werken vanuit hun eigen oorsprong op stedelijk en/of op wijkniveau voor verschillende soorten vrijwilligers. Zij zijn ook ongelijksoortig qua organisatievorm. MEE Drechtsteden is een stichting, ondersteuning van het vrijwilligerswerk wordt verricht door één van de teams van MEE Drechtsteden. MEE Drechtsteden krijgt uit verschillende bronnen subsidie voor verschillende soorten ondersteuning. Het SSKW is een vereniging met circa 600 leden en krijgt subsidie voor de ondersteuning van haar leden.

Het domein van MEE Drechtsteden

MEE Drechtsteden is van oorsprong een organisatie voor de ondersteuning voor mensen met een beperking en voor hun naasten. Hieronder valt ook mantelzorg en specifieke vrijwilligersondersteuning. Per 1 januari 2013 is het nieuwe MEE Drechtsteden ontstaan uit het samengaan van MEE Drechtsteden met DWO. MEE Drechtsteden biedt vanaf begin dit jaar in Dordrecht ondersteuning aan kwetsbare burgers. Hieronder valt ook welzijnswerk (waaronder vrijwilligersondersteuning) op stedelijk én op wijkniveau.

Op stedelijk niveau door de onderdelen van de website vrijwilligoppad.nl, op wijkniveau door het activeren van vrijwillige inzet door het opbouwwerk en de VIP's.

Welzijn en zorg, met name voor kwetsbare burgers, vormen dus de basis van vrijwilligersondersteuning van MEE Drechtsteden. Maar via de vacaturebank wordt een veel bredere doelgroep bereikt.

Het domein van het SSKW

Het SSKW is op stedelijk niveau vooral bekend om de bemiddeling en ondersteuning van (vrijwilligerswerk bij) vele honderden verenigingen en organisaties - dat zijn de leden van het SSKW. Die leden kunnen bij het SSKW onder andere terecht voor bemiddeling van de nodige vrijwilligers. Ook kunnen zij allerlei klussen laten uitvoeren, zoals het laten drukken van verenigingsbladen. Of het ondersteunen van bestuurstaken of het helpen bij het op orde houden van een financiële of ledenadministratie. Deze facilitaire ondersteuning van de leden is nog steeds van groot belang.

De verenigingen en organisaties komen uit alle richtingen binnen het brede vrijwilligersveld: van sport- tot hobbyclubs, van maatschappelijk betrokken groepen tot zorg etc.

Het SSKW is dan ook wijd verbreid en verankerd in de Dordtse samenleving. Het SSKW is ook de thuisbasis voor het meer of minder traditionele vrijwilligerswerk.

Het onderscheid tussen MEE Drechtsteden en het SSKW is nog steeds min of meer valide en is dan ook voorlopig de basis voor de onderlinge afstemming en de verdeling van taken binnen het VrijwilligersHuis.

4.3 Afstemming en verdeling van taken

Op grond van deze - uiteraard nog veel te summiere - schets is al een globale verdeling in taken en werkterreinen op te stellen. Elkaar aanvullen is hierbij de hoofdzaak. Daarvoor onderscheiden we de vele soorten vrijwilligerswerk om samen de vele soorten vrijwilligers op maat te kunnen bedienen. 'Afstemming' is het codewoord voor beide organisaties, 'transparantie' is het resultaat voor de vrijwilligers en voor de gemeente.

4.4 Samenwerken in het VrijwilligersHuis

Op grond van afstemming en verdeling van taken willen we geleidelijk een netwerkorganisatie laten ontstaan waarin MEE en het SSKW met respect voor elkaar het voortouw nemen. Zij geven ieder vanuit de eigen insteek gezamenlijk inhoud aan het toekomstbestendig vrijwilligerswerkbeleid. Daarbij laten zij het relevante deel van hun taken naadloos op dat van de ander aansluiten en pakken zij het waar mogelijk samen op.

Afstemmen, taken verdelen en samenwerken is dan ook de essentie van het VrijwilligersHuis Drechtsteden.

Voor de buitenwereld moet dit een koepelorganisatie opleveren die allerlei facetten van het vrijwilligerswerk op vele manieren zichtbaar maakt. Het VrijwilligersHuis bedient de uiteenlopende vrijwilligers op maat en behartigt hun belangen. Het VrijwilligersHuis exploreert bovendien nieuwe vormen van vrijwilligerswerk. Het VrijwilligersHuis is kortom de koepelorganisatie die zo veel mogelijk inwoners van de stad inspireert, stimuleert en activeert tot vrijwilligerswerk. In het volgende hoofdstuk gaan we nader in op de alledaagse praktijk en op het werk van de medewerkers van het VrijwilligersHuis. (pag. 17.)

4.5 Het gastvrije VrijwilligersHuis

Het VrijwilligersHuis is ook het huis van de vrijwilligers zelf. Wellicht hebben sommige vrijwilligers in diverse organisaties behoefte aan adviezen van collega-vrijwilligers. Anderen hebben misschien interesse in andermans werkkring en werkomstandigheden. En weer anderen willen ervaringen uitwisselen op hetzelfde of juist op een heel ander terrein.

Een ontmoetingsruimte binnen het VrijwilligersHuis zal deze gelegenheid bieden. Daarnaast zal een specifiek deel van de website van het VrijwilligersHuis kunnen dienen als virtuele ontmoetingsplek.

De webpagina's van het VrijwilligersHuis geven inzicht in de grote verscheidenheid aan vrijwilligerswerk, brengen de persoonlijke noot aan en kunnen zo interactief zijn als wij maar willen. Daarvoor ontwikkelen wij een eigen Wiki over het Dordtse vrijwilligerswerk en presenteren we de resultaten van het Twitteraccount en de inbedding van de Facebook-pagina's .

4.6 Insteek van onze samenwerking

De insteek van onze samenwerking is dus dat we een huis willen zijn voor alle vrijwilligers en voor de organisaties/stichtingen en verenigingen waarvoor vrijwilligers actief zijn. Een huis waar men zonder drempel naar binnen kan, zowel fysiek als digitaal. Voor alle facetten van vrijwilligerswerk richten we een kamer in. De ontvangsthal voor oriëntatie en werving. Verderop de ruimte voor deskundigheidsbevordering en waardering.

In het VrijwilligersHuis zijn ook de organisaties welkom die mee willen werken aan de ondersteuning van het vrijwilligerswerk in de Drechtsteden.

Dit VrijwilligersHuis Drechtsteden presenteren we dan ook met enige trots als symbool van onze samenwerking.

5. Uitwerking van de samenwerking

Het fundament voor het VrijwilligersHuis Drechtsteden is gelegd, de verdere bouw zal in etappes verlopen. Tegen het eind van het jaar is het casco zichtbaar, zal het hoogste punt worden bereikt en kan de vlag worden gehesen, maar het zal nog even duren voor het huis helemaal bewoonbaar is.

5.1 Ondersteuning vrijwillige inzet

De ondersteuning van het vrijwilligerswerk wordt grotendeels samen door SSKW en MEE Drechtsteden uitgevoerd in het VrijwilligersHuis Drechtsteden en deels in de eigen organisatie. Voor de duidelijkheid schetsen wij hier de samenwerking zoals deze eruit ziet vanaf januari 2014.

Het VrijwilligersHuis Drechtsteden behelst bij de start al de volgende onderwerpen:

1. Digitale portal: straks te vinden op www.vrijwilligershuisdrechtsteden.nl. Op de startpagina meteen een overzicht van allerlei aspecten van het Dordtse vrijwilligerswerk[#]. Op deze pagina geven we aan waar vrijwilligers en organisaties terecht kunnen voor welke onderwerpen. De links verwijzen veelal naar de achterliggende pagina's van het VrijwilligersHuis, maar voor een aantal zaken naar MEE of naar het SSKW.
De website van het VrijwilligersHuis Drechtsteden is zowel bedoeld voor thuisgebruik als ter ondersteuning van de vrijwilligers en professionals op locatie. De gezamenlijke vacaturebank en het gezamenlijk georganiseerde aanbod van de VrijwilligersAcademie hebben hierop een prominente plaats. Maar belangstellenden kunnen bijvoorbeeld ook de door ons opgezette Wiki raadplegen, of hun ervaringen en meningen delen in een nog op te zetten forum. De website van het VrijwilligersHuis wordt net als de startpagina door ons gezamenlijk vormgegeven en beheerd.
2. De gezamenlijke vacaturebank is het paradepaardje van het digitale VrijwilligersHuis. Deze leidt geïnteresseerden tevens naar de fysieke bemiddeling binnenshuis of biedt de mogelijkheid vraag en aanbod digitaal te koppelen.
3. Het gezamenlijke aanbod van de VrijwilligersAcademie presenteren we zowel digitaal als op papier. De trainingen en cursussen zijn bedoeld om vrijwilligers die behoefte hebben aan

---

[#] Voor het gemak van de zoekende internetters die wel de naam vrijwilligerswerkdrechtsteden kennen, maar nog niet de naam van de website van het VrijwilligersHuis is er ook een webpagina met de domeinnaam www.vrijwilligerswerkdrechtsteden.nl. Deze verwijst meteen naar de website van het VrijwilligersHuis.

meer kennis of vaardigheden voor hun vrijwilligerswerk van dienst te zijn. Dit werken we onder het kopje competentieverhoging verder uit.

4. Waarderingsactiviteiten zullen voortaan vanuit het VrijwilligersHuis worden bedacht en uitgevoerd.
5. Belangenbehartiging op het gebied van vrijwilligerswerk kan vanuit het VrijwilligersHuis eenvoudig worden afgestemd en zal door een meer gezamenlijke aanpak nog beter worden.
6. Een gezamenlijke activiteitenkalender zal uiteraard niet ontbreken op de website van het VrijwilligersHuis.
7. Het VrijwilligersHuis bemiddelt alle kandidaat-vrijwilligers, ongeacht hun inkomenspositie. Voor de opzet van het "Vrijwilligersplein" voor cliënten van de Sociale Dienst Drechtsteden is nader overleg nodig met de Sociale Dienst.

Aangezien deze opzet uitgaat van een groeimodel, kunnen we nu al stellen dat er meer onderwerpen zullen volgen. We verwachten dat onderwerpen als mantelzorgondersteuning en ontwikkelingen rondom vrijwilligerswerk voor mensen met een uitkering zaken zijn die mogelijk ook banden met het VrijwilligersHuis gaan krijgen.

5.2 Medewerkers van het VrijwilligersHuis

Een aantal direct betrokken medewerkers van MEE en SSKW zal een (flexibele) werkplek vinden in het SSKW-pand aan de Spuiweg. Daaronder natuurlijk de bemiddelaars en degenen die bezig zijn met het onderhoud en het beheer van de Vacaturebank. Plus degenen die werken aan de opzet van de cursussen en trainingen van de VrijwilligersAcademie. Wellicht zal ook een deel van TienPlus en de coördinatoren van respijtzorg onderdak vinden in het fysieke VrijwilligersHuis.

De concrete uitwerking krijgt in overleg met de betrokken medewerkers per 1 januari 2014 haar beslag. Voor die tijd moeten werkplekken worden ingericht en zullen de medewerkers alle gelegenheid krijgen elkaar beter te leren kennen.

En voor die tijd zullen de medewerkers ook met elkaar afspreken hoe zij hun werk op elkaar af zullen stemmen. Het doel hiervan is om flexibel in te spelen op de (nieuwe) vragen en behoeften van vrijwilligers en daarmee van verschillende kanten een bijdrage te leveren aan het uitvoeren van de taken van het VrijwilligersHuis Drechtsteden.

Hieronder werken we de genoemde punten verder uit. In hoofdstuk 7 staat wat niet binnen het VrijwilligersHuis valt.

5.3 Werving en bemiddeling via de Vacaturebank

Werving en bemiddeling zijn logische vervolgstappen op het publiceren van de Vacaturebank. In werving en bemiddeling komt de

samenwerking van SSKW en MEE Drechtsteden echt naar voren als het verbinden van twee verschillende krachten, die elkaar door samenwerking kunnen versterken. Verschillende vrijwilligers vragen om een verschillende benadering. Sterker nog, dit is voor alle vrijwilligers maatwerk!!

De bundeling van de deskundigheid van de medewerkers van MEE Drechtsteden en van de SSKW-collega's is dan ook een factor van grote betekenis voor het behalen van de gewenste resultaten.

Deze bundeling zien wij als een leerproces dat enige tijd vergt. Tijdens dit proces zullen delen van onze werkwijzen zich waarschijnlijk met elkaar vervlechten. Voor de medewerkers zal het ook interessant zijn om hun succesvolle praktijkervaringen op eigen terrein met elkaar te delen.

Het uiteindelijke resultaat is dat elke vrijwilliger de werving en begeleiding krijgt die hij/zij nodig heeft.

De details van de dagelijkse praktijk behandelen we verder in hoofdstuk 9.

5.4 De VrijwilligersAcademie

De VrijwilligersAcademie is ook te vinden In het VrijwilligersHuis Drechtsteden. Daarin kunnen vrijwilligers een cursus of training vinden om naar eigen behoefte hun kennis of vaardigheden op een bepaald gebied uit te breiden. Gezamenlijk zijn wij gekomen tot onze ideeën over de VrijwilligersAcademie[#] voor de Drechtsteden:

- De Vrijwilligers Academie zal een plek worden waar niet alleen cursussen voor vrijwilligers verzameld worden.
- De VrijwilligersAcademie is ook een plek waar samen met organisaties en verenigingen aan beleid wordt gewerkt rondom deskundigheidsbevordering. Een voorbeeld van dat beleid is het aanbod aan alle nieuwe vrijwilligers om in een lokaal of via internet te starten met een basiscursus vrijwilligerswerk. Deze mogelijkheid bevordert een goede start en kan uitval voorkomen.
- In het aanbod van de VrijwilligersAcademie wordt primair gedifferentieerd naar de doelgroepen, secundair naar de verantwoordelijke organisatie. De verschillende aandachtsgebieden worden in een duidelijk herkenbare serie naast elkaar gepresenteerd. Op papier én digitaal.
- Het spreekt vanzelf dat de publicaties van het VrijwilligersHuis over de verschillende soorten cursussen en trainingen voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk zijn.
- Cursussen worden aangeboden naar aanleiding van vragen vanuit het veld. Indien mogelijk worden zij aangeboden door een organisatie uit ons netwerk. Een model voor aanvullende

[#] De term VrijwilligersAcademie is een ambitieuze term, maar zal niet elke vrijwilliger aanspreken en ook niet passen bij elke training. Daarom zullen we bij de start van het VrijwilligersHuis een wedstrijd uitschrijven onder vrijwilligers om een andere naam voor de VrijwilligersAcademie te kiezen.

alternatieve financiering zal verder uitgewerkt moeten worden. Voorbeelden hiervan, zoals de Vrijwilligers Academie Amsterdam, zijn onderwerp van onderzoek.

- Wij peilen vanuit ons netwerk de behoefte om de deskundigheidsbevordering van vrijwilligers op te schalen naar het niveau van de Drechtsteden. Neveneffect daarvan kan zijn dat we daarmee ook verdere samenwerking op het gebied van vrijwilligerswerk binnen de Drechtsteden kunnen stimuleren. Daarvoor hebben we al bewust gekozen voor de term VrijwilligersHuis Drechtsteden ipv Dordrecht. De uitwerking op het punt van financiering zullen wij meenemen in onze plannen voor één van de volgende jaren. Niet eerder dan 2014 zullen we opschalen naar dit niveau.
- Samenwerking op het gebied van deskundigheidsbevordering willen wij op een passende wijze markeren. Daarbij zal de term VrijwilligersHuis Drechtsteden ten doop worden gehouden. Hiervoor organiseren we een aparte feestelijke bijeenkomst of geven we één van de reeds geplande activiteiten voor vrijwilligers of organisaties een extra feestelijk tintje.
- Hier noemen we ook weer de EVC trajecten (EVC = Erkenning Verworven Competenties) die mogelijk ingezet zullen gaan worden voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Vrijwilligerswerk daagt aan de horizon voor deze mensen. Dat geldt ook voor de cursussen en trainingen van de VrijwilligersAcademie. Wij zien hier kansen tot samenwerking. Maar dit onderwerp heeft nog veel onderzoek.

5.5 De portal en de achterliggende website van het VrijwilligersHuis

- De startpagina van www.vrijwilligershuisdrechtsteden.nl is een internetpagina waar men via verschillende zoektermen op terecht komt. Op de startpagina kan men op onderwerp zoeken in het aanbod van vacatures of cursussen van het VrijwilligersHuis, of in het specifieke aanbod van SSKW of van MEE Drechtsteden.
- Via de startpagina wordt men doorgeleid naar onderdelen van de achterliggende website van het VrijwilligersHuis Drechtsteden. Daar zullen we ons aanbod voor ondersteuning van vrijwilligers zo snel mogelijk, maar geleidelijk, bundelen. Dat we dit niet meteen doen is om gewinning mogelijk te maken en om het tijdrovende overtuigen tot een minimum te beperken. Uiterlijk maart 2014 zijn alle vacatures van SSKW en MEE te vinden in de vrijwilligersvacaturebank van het VrijwilligersHuis Drechtsteden. Het streven voor de toekomst is uiteraard om alle vacatures voor vrijwilligers in Dordrecht en de overige Drechtsteden hier onder te brengen en te ontsluiten voor alle burgers en organisaties.
- Maar dat niet alleen. De website van het VrijwilligersHuis zal in de naaste toekomst ook gaan fungeren als kennisbank door er een Wiki over vrijwilligerswerk op te zetten. De website zal verder een ontmoetingsplaats zijn voor vrijwilligers die hun ervaringen

willen delen met andere vrijwilligers of die hun meningen in een forum willen uitwisselen met elkaar.

- Daarmee zijn we er nog niet; de website verwijst naar een Facebookpagina van het VrijwilligersHuis Drechtsteden en wordt verlevendigd door hierop een rubriek met Twitterberichten over vrijwilligerswerk op te nemen.

Voor alle duidelijkheid

- Ook andere onderwerpen op onze huidige websites zullen worden bekeken op de mogelijkheid tot samenvoeging.
- De onderwerpen die specifiek bij SSKW óf bij MEE horen, blijven gewoon op de eigen websites van SSKW of MEE staan.
- De vacaturebanken op de websites van SSKW en vrijwilligoppad (de vrijwilligerswebsite van MEE Drechtsteden) zullen verdwijnen. In plaats daarvan is er immers de gezamenlijke vacaturebank op www.vrijwilligershuisdrechtsteden.nl

5.6 Interne en externe communicatie

We leven in een maatschappij waar informatie cruciaal is in vele facetten van het leven, dus ook in het vrijwilligerswerk. Het ontsluiten van informatie over vrijwilligerswerk rekenen wij daarom ook tot onze taken. Te meer omdat onze samenwerking een schat aan kennis oplevert die we hier graag voor in willen zetten. Vandaar de opzet van een eigen Wiki over vrijwilligerswerk.

Via de portal of via een medewerker is de informatie te verkrijgen, voor zowel vrijwilligers als organisaties.

Ook de gemeente rekenen we tot een partij die informatie behoeft. Door cijfermateriaal aan te leveren over vrijwilligerswerk willen wij het belang hiervan voor de Dordtse samenleving onderstrepen.

Met dit cijfermateriaal willen we tevens de behoefte aan beleidsontwikkeling over dit onderwerp benadrukken. Tenslotte willen wij de signalen van vrijwilligers en organisaties ter hand nemen in het kader van belangenbehartiging.

Natuurlijk zullen we de interne informatievoorziening niet vergeten. Op een besloten gedeelte van de website zal telkens een nieuwsbrief voor en door de medewerkers te lezen zijn. Via een Yammer-account is er ruimte voor uitwisseling van gedachten. Twitter-berichten zullen aangeven hoe er over onze organisatie gedacht wordt.

Transparantie

- De website is een voorname informatiebron over vrijwilligerswerk en is voor iedereen gemakkelijk toegankelijk.
- De “wiki vrijwilligerswerk” biedt daarnaast op heel veel vaakgestelde vragen een antwoord. Zo wordt wet- en regelgeving uitgelegd en worden andere verwijzingen gegeven.
- Wij willen elk half jaar rapporteren hoeveel vrijwilligers en organisaties we hebben bemiddeld, geholpen, ondersteund etc. en

welke tendensen ons opvallen. Wij willen een transparante organisatie zijn die laat zien wat we doen!

- In het forum op de website kunnen vrijwilligers en organisaties meningen en ervaringen uitwisselen, vragen om bijsturing of melden waar zij tegen aan lopen.

5.7 Waardering

Waardering is een belangrijk middel om vrijwilligers te binden. Dit vereist maatwerk en daarbij zien wij onszelf als adviseur én als uitvoerder.

Welke vormen van (grootschalige) waarderingsactiviteiten zijn er nu, even afgezien van de specifieke waarderingsactiviteiten in de sportsector:

- De Johan de Wittspeld
Deze wordt door de gemeente uitgereikt aan Dordtenaren die zich in de loop der jaren bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de Dordtse samenleving. Deze prijs is niet specifiek bedoeld voor vrijwilligers. Maar het VrijwilligersHuis kan ook kandidaten aandragen voor deze zeer gewaardeerde uiting van erkenning.
- Vrijwilligersprijs. Het Dordtse gemeentebestuur reikt jaarlijks een prijs uit aan instellingen, organisaties, projecten of groepen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor het vrijwilligerswerk.
- Vrijwilligerskeurmerk VORST
Vorst is een soort keurmerk. Bij een soort kwaliteitsonderzoek kunnen organisaties laten zien dat zij goede voorwaarden scheppen voor hun vrijwilligers en hen waarderen. De organisatie achter dit keurmerk lijkt helaas niet meer zo actief te zijn. Wij willen proberen hier nieuw leven in te blazen.
- Vrijwilligerspas. Een door SSKW ontwikkelde pas voor vrijwilligers waarmee zij kortingen krijgen bij een grote verscheidenheid aan winkels.
- Vrijwilligersfeest. Een jaarlijks door MEE Drechtsteden (voorheen DWO) georganiseerd feest voor alle Dordtse vrijwilligers.

Door onze samenwerking zien we de mogelijkheid om één en ander te combineren en activiteiten zo een nog groter bereik te laten hebben.

Wij denken dat door de combinatie van activiteiten ook geld vrijgemaakt kan worden om bijvoorbeeld het wegvallen van de subsidie voor de cursussen en trainingen voor vrijwilligers te compenseren.

De verdere uitwerking vindt u in het hoofdstuk Praktijk. (hoofdstuk 9)

Waardering komt uiteraard niet alleen van de zijde van de gemeente en het VrijwilligersHuis Drechtsteden. De organisaties waar vrijwilligers actief zijn zullen juist ook aan hun eigen vrijwilligers hun waardering moeten overbrengen. Daar zien wij een adviserende en

stimulerende rol voor het VrijwilligersHuis Drechtsteden weggelegd. Ideeën aandragen, signalen hieromtrent doorgeven etc: hier ligt een prachtige kans!

5.8 Belangenbehartiging

Belangenbehartiging is een belangrijk onderdeel van het VrijwilligersHuis. Wij zien het als onze taak om signalen op te vangen over wat wel en niet goed gaat binnen het vrijwilligerswerk en dit te noteren en zo mogelijk zelf af te handelen. Door het registreren van signalen kunnen we tijdig tendensen op het terrein van het vrijwilligerswerk ontdekken en bespreekbaar maken. Zo kunnen we optreden als goede gesprekspartner voor de gemeente en anderen als het gaat om vrijwilligerswerk.

Bij de bespreking van de verschillende soorten vrijwilligerswerk hadden we het al over de vrijwilligers die in bewonerscomité's en platforms de gemeente terzijde staan. Ook hadden we het over de Dordtenaren die hun idealen nastreven ter verlevendiging of verbetering van de wijk of de stad.

Ook deze vrijwilligers dienen een maatschappelijk doel, zoals in het gemeentelijk WMO Beleidsplan wordt genoemd. Ons inziens verdienen deze mensen daarom dezelfde waardering als de vrijwilligers die werken bij een instelling die zich heeft aangesloten bij het SSKW. Zij zouden ook moeten vallen onder de collectieve verzekering.

Behartiging van de belangen van deze groepen vrijwilligers zullen wij in overleg met de gemeente enthousiast ter hand nemen.

Belemmeringen?

Werken organisaties in voorkomende gevallen met een vrijwilligersstatuut, of voelen zij zich daar in belemmerd? En tegen welke regels lopen de vrijwilligers aan?

In het verleden waren er klachten van vrijwilligers over de eisen die aan hen gesteld werden, van voorschriften qua hygiëne om in een kantine achter de bar te mogen staan, tot veiligheidsvoorschriften om in de Biesbosch riet te kunnen kappen. Klachten over de opdracht om je eigen vrijwilligerswerk te moeten managen en documenteren tot klachten over belemmerende regels.

Op de thema-avond van de gemeenteraad van 16 oktober 2013 hebben we een aantal signalen van vrijwilligers en mantelzorgers gehoord die hier ter illustratie kunnen dienen:

- Waardering is belangrijk voor mij als vrijwilliger: een schouderklopje zou al fijn zijn.
- Regelgeving rondom vrijwilligerswerk wordt soms te rigide opgelegd. Hier ging het om de Sociale Dienst Drechtsteden wat betreft het aantal uren vrijwilligerswerk dat gedaan mag worden naast een uitkering. Ook de verscheidenheid aan regels en certificaten die nodig zijn om bijvoorbeeld een kantine (of iets soortgelijks) te mogen runnen, worden als te dwingend ervaren.

- Betrek mij als vrijwilliger bij de bedrijfsvoering van de organisatie waar ik vrijwilligerswerk doe. Ik wil er niet bij hangen, maar actief deelnemen: mijn bijdrage doet er ook toe!
- Mantelzorg, al dan niet in combinatie met vrijwilligerswerk, wordt als zwaar ervaren door de afnemende hoeveelheid geïndiceerde zorg. Dit leidt zelfs tot schrijnende gevallen van verplichte fulltime mantelzorg en uitzichtloze inkomensvermindering van de mantelzorger. Een vrijwilliger die wordt geconfronteerd met mantelzorg in zijn eigen familiekring is minder inzetbaar als vrijwilliger!
- Hoe zorgen we voor opvolging van de vergrijzende populatie vrijwilligers? Wat hebben jongere vrijwilligers nodig om vrijwilligerswerk te kunnen doen?
- Betrek me als vrijwilliger bij het reguliere werk van de organisatie. Maar ik wil niet de baan van gewone werknemers bevechten of onmisbaar zijn om bijvoorbeeld een groep draaiende te kunnen houden in een verpleeghuis!

Hierboven staat een greep uit de opmerkingen van de aanwezige vrijwilligers en mantelzorgers. Nadien hebben nog vele vrijwilligers van zich laten horen. Al die uitingen nemen we bij de belangenbehartiging ter harte.

We pretenderen niet de antwoorden te hebben op alle maatschappelijke vragen, maar willen hierover de nodige discussies aanwakkeren. Het oppikken van deze signalen uit de wereld van het vrijwilligerswerk is onderdeel van ons groeimodel. De specifieke uitwerking hiervan zal pas geschieden als de basis van de samenwerking staat.

5.9 Activiteitenkalender

Na al deze onderdelen is het bijna vanzelfsprekend dat op de portal van het VrijwilligersHuis een activiteitenkalender te vinden is waar de activiteiten van het VrijwilligersHuis Drechtsteden, van de organisaties en van de gemeente op te vinden zijn. Het beheer van de activiteitenkalender ligt bij het VrijwilligersHuis Drechtsteden.

Door de samenwerking zijn we in staat onze activiteiten gezamenlijk af te stemmen en te organiseren. Naast de website willen we gebruik maken van Twitter en Facebook om aandacht te vragen voor onze activiteiten.

6. Vrijwilligersplein bij de Sociale Dienst Drechtsteden

Dit onderdeel zullen we slechts kort belichten, omdat wij hierbij afhankelijk zijn van een mogelijke koersverandering van de Sociale Dienst Drechtsteden. Juni 2014 maakt de Wet Werk en Inkomen plaats voor de Participatiewet. Volgens die nieuwe wet kunnen uitkeringsgerechtigden vrijwilligerswerk doen als tegenprestatie voor hun uitkering.

De Sociale Dienst Drechtsteden onderzoekt op dit moment of bemiddeling naar vrijwilligerswerk wenselijk is voor (een categorie van) cliënten van de Sociale Dienst. Daarbij gaat het ook om de , voorwaarden die daar aan gesteld worden. En wat dat kan opleveren voor de cliënten.

Uit cijfers van het SSKW over bemiddeling in het afgelopen jaar blijkt duidelijk dat er bij mensen met een uitkering een groeiende behoefte bestaat aan vrijwilligerswerk.

Vanaf begin 2013 tot september zijn door het SSKW 139 Dordtenaren met succes actief bemiddeld naar een passende vrijwilligersplek, en 41 inwoners van Zwijndrecht.

Van de genoemde 139 Dordtenaren hebben 106 een sociale uitkering (59 bijstand, 18 WW/WIA, 10 UWV, 7 Wajong, 2 SDD en 10 WAO). Voor de betreffende inwoners van Zwijndrecht geldt ongeveer eenzelfde verdeling van de uitkeringssituatie.

Vanuit MEE is bekend dat via de wijkteams en via de vacaturebank van vrijwilligoppad.nl ook vele vrijwilligers vanuit een uitkeringssituatie naar vrijwilligerswerk zijn bemiddeld en begeleid. Bij deze bemiddelingen is het soort inkomen van de vrijwilliger niet vastgelegd in een rapportage. Aantallen kunnen vanuit MEE op dit moment dus niet worden genoemd.

Voor volgend jaar wordt een toename van het aantal personen voor bemiddeling verwacht. Dat vereist wellicht weer een enorme inzet van ons. Een actieve bemiddeling vergt 3 tot 8 uur, van eerste gesprek tot navraag een maand na plaatsing. Dat overigens niet alleen. Ook een groot uithoudingsvermogen, tact, kennis van de omstandigheden die op de plaats van het vrijwilligerswerk geboden kunnen worden dragen bij aan het succes.

Vanwege de grote vraag naar bemiddeling hebben we het inrichten van een Loket voor bemiddeling naar vrijwilligerswerk opnieuw ter sprake gebracht bij de SDD.

Zodra het eerder vermelde onderzoek is afgerond, komen we hier op terug. In de tussentijd verdiepen we ons nog in de huidige gang van zaken en continueren we de bemiddeling.

Dat geldt ook voor de behartiging van de belangen van deze groep vrijwilligers.

7. Even terzijde: wat valt er niet binnen het VrijwilligersHuis?

In het voorgaande ging het steeds om de samenwerking van MEE Drechtsteden en het SSKW binnen het VrijwilligersHuis. Daarmee blijven alle activiteiten die niet binnen het VrijwilligersHuis worden opgepakt onderbelicht. Terwijl zij voor het vrijwilligerswerk toch van groot belang kunnen zijn. Vandaar hieronder voor beide organisaties een opsomming.

SSKW, enkele voorbeelden, niet limitatief:

Hier gaat het vooral om de ondersteuning van de leden van het SSKW, en om het inspelen op hun behoeften.

- Ondersteuning bij financiën en administratie voor organisaties en verenigingen
- Uitleen van materialen en verhuur van ruimtes
- Reproductie- en drukwerk voor organisaties en verenigingen
- Bestuursondersteuning, faciliteren van de gang naar de notaris, hulp bij de accountant, cursussen, verzekeringen etc.
- Ondersteuning van collectes van bijv. het Rode kruis en Jantje Beton.

MEE Drechtsteden; ook hier een korte beschrijving, niet limitatief:

Binnen MEE Drechtsteden is ondersteuning van Vrijwillige Inzet één van de afdelingen van de brede ondersteuning van (kwetsbare) burgers. Verder biedt MEE Drechtsteden o.a. ondersteuning aan kwetsbare burgers (waaronder mensen met een beperking) op het gebied van opvoeding en ontwikkeling, leren en werken, samenleven en wonen en regelgeving en geldzaken. Via consultants, opbouwwerk, wijkteams etc. wordt de burger ondersteund vanuit de Sociale Netwerk Versterking (SNV).

8. Blik op de toekomst

De gemeente zet de financiële lijnen uit en stelt de kaders voor de ondersteuning van de vrijwillige inzet.

In dit Toekomstplan hebben we aangegeven hoe we de ondersteuning van het vrijwilligerswerk binnen die kaders willen vormgeven in het VrijwilligersHuis Drechtsteden.

Voor komend jaar hebben we in hoofdstuk 10 een schema van werkzaamheden opgezet. Daarbij gaan we er van uit dat het vrijwilligerswerk onder druk staat en dat er verschuivingen zullen optreden in de richting van het vrijwilligerswerk.

Daarom willen wij nauwgezet de vinger aan de pols houden en een zo groot mogelijke transparantie nastreven in de cijfers, trends en resultaten.

Met de input vanuit het veld én vanuit onze teams willen we het werkschema uitbouwen tot praktische en degelijke werkplannen. En uiteraard zullen we vooral ook doorgaan met het eigenlijke werk.

Bedrijfsmatige inzet

Op dit moment richt ons Toekomstplan zich op de bestaande financieringstroom van SSKW en MEE vanuit de gemeente. Voor de toekomst willen wij de mogelijkheid onderzoeken om opdrachten van derden te verwerven en uit te voeren. In het vorige hoofdstuk was het Vrijwilligersplein van de Sociale Dienst Drechtsteden al aan de orde. Daarbij ging het om het verplichte vrijwilligerswerk voor uitkeringsgerechtigden in 2014. Wellicht liggen er ook elders kansen die we graag met elkaar zullen grijpen.

9. Vrijwilligersondersteuning in de praktijk

9.1 Praktijk van werving, bemiddeling en ondersteuning

In de praktijk werkt de werving, bemiddeling en ondersteuning als volgt:

Een aanstaande vrijwilliger zoekt een vrijwilligersjob

1. De stimulans komt bij de ene vrijwilliger van de raambiljetten, een reclamecampagne over vrijwilligerswerk of de voorlichting op scholen. Een andere vrijwilliger is door het buurtwerk of door de Sociale Dienst naar het VrijwilligersHuis verwezen. Hierin zijn natuurlijk nog veel meer variaties mogelijk.
De ene vrijwilliger stapt het VrijwilligersHuis aan de Spuiweg binnen. De ander vindt het digitale VrijwilligersHuis Drechtsteden op internet.
In beide gevallen is er een keuze:
  - Zoeken in de Vrijwilligers Vacature Bank van het VrijwilligersHuis Drechtsteden
  - Eerst een oriëntatiecursus volgen om uit te zoeken wat men wil gaan doen
  - Iemand raadplegen (telefonisch of in persoon)Door dit variabele aanbod is er voor alle vrijwilligers een methode die bij hen past om aan een vrijwilligersjob te komen.
2. De vrijwilliger krijgt contact met de organisatie waar hij/zij vrijwilligerswerk wil gaan doen.
3. Vrijwilligers die via de Vrijwilligers Vacature Bank een job zoeken leggen zelf digitaal contact met de organisatie en komen daarmee tot een afspraak. Voor hen is er altijd de mogelijkheid om een medewerker van het VrijwilligersHuis Drechtsteden te bellen voor hulp en ondersteuning in dit proces.
4. Tijdens de oriëntatiecursus wordt duidelijk welke kant de aanstaande vrijwilliger op wil en wordt de route om tot het vrijwilligerswerk te komen met de aanstaande vrijwilliger besproken.
5. De aanstaande vrijwilliger die direct contact legt met het VrijwilligersHuis Drechtsteden gaat telefonisch of in persoon in gesprek met een medewerker. Deze medewerker maakt een inschatting of de kandidaat-vrijwilliger ondersteuning nodig heeft om tot vrijwilligerswerk te komen. En biedt die zo nodig aan.
6. We gaan ervan uit dat we begeleiden en ondersteunen waar nodig, maar dat we vrijwilligers vooral ook stimuleren om zelf (al dan niet met behulp van hun netwerk) de benodigde stappen te zetten. Uiteraard kunnen zij hierbij altijd terugvallen op een medewerker van het VrijwilligersHuis Drechtsteden.

7. De bemiddeling en ondersteuning kan ook komen van bijvoorbeeld een opbouwmedewerker in de wijk. Bemiddelaar en vrijwilliger kunnen naar behoefte samen de website van het VrijwilligersHuis raadplegen.
8. De vrijwilliger wordt door de sociaal wijkbeheerder van een corporatie gewezen op de mogelijkheid van ondersteuning door het VrijwilligersHuis en wordt daar verder wegwijs gemaakt. Dat kan ook gebeuren op initiatief van een wijkverpleegkundige of een andere organisatie die actief is in de wijken.

Organisatie zoekt een vrijwilliger

1. Zoals gezegd kunnen dit heel verschillende organisaties zijn: van sportclub tot zorginstelling, van buurthuis tot bewonersgroep.
2. De organisatie vindt het VrijwilligersHuis Drechtsteden. Ook dit zal in veel gevallen digitaal gaan. Op de portal van het VrijwilligersHuis Drechtsteden zal in één oogopslag duidelijk de Vrijwilligers vacature Bank te vinden zijn. Daar heeft men de keuze om:
  - In te loggen en zelf een vacature te plaatsen. De verplichting om te geven contactpersoon is minstens via email benaderbaar voor de aanstaande vrijwilliger en voor de medewerkers van het VrijwilligersHuis Drechtsteden.
  - Eerst overleg te plegen met een medewerker van het VrijwilligersHuis Drechtsteden over een vacature. Bijvoorbeeld voor advies of taalondersteuning.
  - Voor organisaties die lid zijn van het SSKW blijft de mogelijkheid bestaan om via het VrijwilligersHuis Drechtsteden door een medewerker een advertentie te laten maken en plaatsen.

9.2 Waarderingactiviteiten in de praktijk

In een vorig hoofdstuk zijn allerlei activiteiten genoemd om publiekelijk waardering voor vrijwilligersorganisaties te uiten. Door onze samenwerking zien we de mogelijkheid om één en ander te combineren en de activiteiten zo een nog groter bereik te laten hebben.

Wij denken bovendien dat door het combineren van de activiteiten geld vrijgemaakt kan worden om bijvoorbeeld het wegvallen van de subsidie voor de cursussen en trainingen voor vrijwilligers te compenseren.

In dat kader stellen we voor om de genoemde vrijwilligersactiviteiten te combineren tot één grootschalige Dordtse vrijwilligersactiviteit. Op de Dordtse VrijwilligersDag (voorstel, werktitel) worden prijzen uitgereikt, wordt de vrijwilligersspas uitgedeeld en vindt er aansluitend een feest plaats.

Vernieuwend hierin is dat wij ons daarbij niet alleen op de vrijwilligers willen richten, maar ook op de organisaties. In samenspraak met hen willen we een inhoudelijk programma opzetten over bijvoorbeeld de rol van de vrijwilliger binnen organisaties of over mogelijkheden voor subsidies. Het programma kan ook gaan over de Kanteling, of over waardering etc.

Het is uiteraard de bedoeling dat we de verschillende programma-onderdelen laten aansluiten op de belevingswereld van de doelgroepen. Bijvoorbeeld in de ochtend een programma dat interessant zal zijn voor de vrijwilligersorganisaties. In de middaguren een vrijwilligersmarkt en de uitreiking van de prijzen. En dan 's avonds natuurlijk een spetterend feest voor alle vrijwilligers. Dat is ook een mooie ambiance om de Vrijwilligerspassen uit te reiken.

Waarderende berichten via de social media en aandacht van de lokale media, waaronder televisie en radio, kunnen het vrijwilligersfeest nog meer allure geven.

Kortom: dit is de dag in het jaar dat alle blikken even gericht zijn op het vrijwilligerswerk in al zijn facetten.

Het effect van zo'n dag is niet te overschatten, mits we daar groots uitpakken. En daar staan we voor!

Waarderingsactiviteiten in de sportsector

Diverse sportverenigingen hebben hun eigen waarderingsactiviteiten voor de vrijwilligers binnen hun organisatie. Wat kunnen wij daar van leren? Hoe organiseren ze dat en wat zijn de effecten hier van? Dit zullen we nader onderzoeken. Het resultaat van ons onderzoek zal t.z.t. doorklinken in onze aanpak.

10. Werkschema

Op de volgende pagina het globaal ingevulde werkschema voor de komende periode. De nadere invulling laten we graag aan de medewerkers van het VrijwilligersHuis over.

De nummering verwijst naar de betreffende paragraaf in het Toekomstplan Vrijwilligershuis Drechtsteden.

Alle activiteiten in het VrijwilligersHuis (VH) vallen onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van MEE en SSKW.

Uitvoerende medewerkers werken binnen het VrijwilligersHuis in een team en blijven gewoon in dienst van de huidige werkgever.

Actie	Doel	Deadline/ tijdpad	Partners	Opmerkingen
Digitaal portaal	vrijwilligers(organisaties) vinden eenvoudig hun weg	Start December 2013, database volledig in april 2014	Groeimodel	Vanaf de start worden de databases stapsgewijs gevuld
5.3 Vacaturebank, digitaal	Presentatie vacatures en eenvoudige koppeling vraag en aanbod	Start December 2013, database volledig in april 2014	Eerste half jaar alleen MEE en SSKW	Na evaluatie overwegen andere organisaties rol te geven.
5.3 Vacaturebank fysiek	Bemiddeling van vraag en aanbod	1 januari 2014	nvt	Hoofdvestiging SSKW, medewerkers SSKW en MEE gezamenlijk; in overleg openen wijkpunten.
5.4 Academie (naam?)	Competentieverhoging, mogelijkheden inzichtelijk	1 januari 2014 van start	Aanbieders van relevante trainingen	Werken aan een geleidelijke overgang van het lopende aanbod naar nieuwe situatie.
5.7 Waarderingsactiviteiten				
Vrijwilligerspaces	Waardering door organisatie waarvoor vrijwilliger werkt	? uitgifte januari 2014 in nieuwe huisstijl?	nvt	Uitvoering blijft zoals die nu is. Meerwaarde is dat deze ook via MEE wordt gepropageerd. Huisstijl wijzigt tzt.
Overig, nog te ontwikkelen, waaronder het VORST-keurmerk	Erkenning en betrokkenheid	1 juli 2014	? VORST	Opdracht voor medewerkers MEE en SSKW om hier samen aan te werken.
In ontwikkeling				
5.8 Belangenbehoud	Helder aanbod	1 juli 2014	?	Uitwerken: wat kan beter

rtiging				in belang van de vrijwilliger.
5.9 Activiteitenkalendar via digitaal portaal zichtbaar	Eenduidig, helder aanbod	1 april 2014	Groeimodel	Medewerkers MEE en SSKW werken hier samen aan.
6. Vrijwilligersplan Sociale Dienst Drechtsteden	Nuttig en vrijwillig ervaring opdoen voor participatie op arbeidsmarkt	1 april 2014	SDD	Onderhandelingen starten.

11. Begroting

Vooralsnog gaan we uit van de separate begrotingen voor 2014 van beide organisaties. Alle activiteiten zoals die in het voorgaande hoofdstuk zijn benoemd zullen worden ingezet vanuit de bestaande budgetten van SSKW en MEE Drechtsteden volgens het principe “met gesloten beurzen”. Aan het einde van 2014 zullen we deze situatie met elkaar evalueren en indien nodig bijsturen.

Bijlage 1

Uit het Gemeentelijk WMO Beleidsplan 2012 - 2014

3.3. Vrijwilligerswerk

....

In het vorige Wmo Beleidsplan was het vrijwilligerswerk niet nadrukkelijk een beleidsprioriteit. Nu drie jaar later is de noodzaak voor beleidsmatige aandacht in het Wmo Beleidsplan wel aanwezig vanwege de veranderende omstandigheden. Veel nadrukkelijker staat nu immers de kracht van de samenleving in het beleid centraal.

...

Volgens de participatiemonitor verricht 31 % van de Dordtenaren (meer dan incidenteel) vrijwilligerswerk. Vrijwillige inzet kan veel maatschappelijke doelen dienen: de onderlinge verbondenheid van bewoners vergroten, realisatie van de integratie van nieuwkomers, participatie van mensen (met een beperking) bevorderen en draagvlak vinden voor de fysieke en sociale opbouw van wijken en buurten.

De behoefte aan vrijwilligerswerk groeit, met name in de maatschappelijke ondersteuning. Het aantal mensen dat ondersteuning en zorg nodig heeft groeit immers en bovendien kan de overheid door bezuinigingen steeds minder die ondersteuning en zorg bieden.

Ook moeten mensen voortaan langer doorwerken. De AOW-leeftijd gaat omhoog en vroegtijdige uitdiensttreding (VUT) neemt steeds verder af. Het gevolg van deze ontwikkelingen is dat er bij mensen minder tijd beschikbaar is voor het vrijwilligerswerk. Dit wordt nog versterkt door de stijging van de kosten voor het levensonderhoud. Vanwege deze kostenstijging voelen meer mensen zich genooddaakt om langer betaalde arbeid te verrichten en/of minder parttime te werken.

Nieuwe kansen dienen zich ook aan. Een nieuw type vrijwilligerswerk duikt steeds vaker op: de open netwerken. De jongere generatie die zich niet thuis voelt in oude organisatiestructuren, richt netwerken op die tegemoet komen aan hun behoefte aan flexibiliteit, snelheid, professionaliteit, vrijheid en efficiëntie. Een kenmerk is ook dat veel van deze organisaties van tijdelijke aard zijn. Maar ook al richt zich dit soort inzet meestal op tijdelijke zaken, het kan met al zijn flexibiliteit toch aanzienlijk gaan bijdragen aan het totale volume van de vrijwillige inzet voor maatschappelijke doelen. Bij de verdere ontwikkeling van de ondersteunende structuur voor vrijwilligerswerk moet gekeken worden hoe we dit soort ontwikkelingen kunnen benutten en stimuleren om het vrijwilligerswerk uit te breiden.

Wat willen we bereiken?

Het gemeentelijk vrijwilligersbeleid dient al jaren de volgende twee doelen:

In de voorwaardelijke sfeer willen we mogelijkheden scheppen voor burgers om naar eigen keuze en behoefte iets te doen voor een ander en/ of voor de samenleving. In de maatschappelijke sfeer willen we vrijwilligerswerk bevorderen omdat het als 'cement van de samenleving' voorziet in een grote maatschappelijke behoefte. We willen bovendien dat het percentage vrijwilligers onder de Dordtse bevolking (31% volgens meting in 2010) over de volle breedte niet vermindert ondanks de landelijke tendens tot daling.

Hier willen we een derde doel aan toevoegen: We willen dat het vrijwilligerswerk in de maatschappelijke ondersteuning gaat toenemen. Bij de volgende participatiemonitor in 2013 onderzoeken we of het aantal vrijwilligers bij instellingen die maatschappelijke ondersteuning bieden (nu +8100 vrijwilligers) en de ondersteuning aan mantelzorgers (nu 9 %, we streven naar 11% in 2013) is toegenomen. Mensen die (mede) lichte ondersteuning nodig hebben kunnen dan vaker een beroep doen op mogelijkheden die in de buurt of wijk voorhanden zijn. En mensen die in een isolement raken maar zelf nog niet om hulp vragen kunnen door vrijwilligers benaderd en worden geholpen bijvoorbeeld met het bezoeken van activiteiten in de buurt of de boodschappen of gewoon door visite te krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente is enerzijds een regisseur op afstand anderzijds faciliterend aan de twee instellingen (SSKW en DWO/PAD) die een vrijwilligersbeleid opzetten en uitvoeren. Vrijwilligersorganisaties kunnen een beroep doen opSSKW of Participatie en Activering Drechtsteden (PAD), een onderdeel van DWO voor ondersteuning bij het werven en faciliteren van vrijwilligers.

Voor welke onderwerpen de burgers zich vrijwillig inzetten is een afweging die de burgers zelf maken en waar de overheid zich niet mee dient te bemoeien. Mensen zien zelf waar de maatschappelijke noden zijn, waar zij qua persoonlijke motivatie en ambities tot hun recht kunnen komen en met welke intensiteit ze zich vrijwillig willen inzetten.

In de nabije toekomst zal de samenleving er anders uitzien, met meer ouderen die om meer zorg vragen, waaronder de vitale en vaak goed opgeleide babyboomers, met de vierde generatie allochtonen, met nog andere nieuwe groepen inwoners die een zekere behoefte hebben om zich vrijwillig in te zetten maar dan wel eisen stellen aan de sfeer waarin dat kan.

Een toekomstgericht vrijwilligersbeleid moet inspelen op de eisen die de nieuwe groepen in de samenleving stellen aan vrijwilligerswerk,

moet hen de ruimte geven die zij verlangen en daar nieuwe werkvormen en structuren bij mogelijk maken. Dat betekent dat het ondersteuningsaanbod meer dan voorheen gericht moet zijn op de vraag van de (nieuwe generatie) vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

De gemeente zal de komende jaren het gesprek aangaan met vrijwilligers, organisaties die gebruik maken van vrijwilligers en de ondersteunende organisaties SSKW en DWO over hoe ingespeeld moet worden op de veranderingen in behoeften en mogelijkheden.

We bespreken met SSKW en DWO ook hoe we de vrijwilligersondersteuning meer kunnen stroomlijnen: minder fragmentarisch, meer continuïteit en overzicht in wat de ondersteuning te bieden heeft. We gaan er ook vanuit dat de ondersteuning effectiever kan worden door innovatie, bijvoorbeeld door gebruikmaking van de nieuwste communicatiemiddelen, zoals de sociale media.

Maatschappelijke stages

Het werken met maatschappelijke stages, aanvankelijk een succesvolle pilot in enkele gemeenten, waaronder Dordrecht, is nu wettelijk verankerd. Maatschappelijke stages zijn een vorm van leren binnen of buiten de school, waarbij leerlingen vanuit de school door het doen van vrijwilligersactiviteiten kennismaken met vrijwilligerswerk, het reilen en zeilen van een vrijwilligers- of non-profitorganisatie en het dragen van verantwoordelijkheid voor een ander of een maatschappelijk belang.

De maatschappelijke stage is een kraamkamer voor toekomstige vrijwilligers. In Dordrecht zullen jaarlijks tussen de 1500 en 2000 scholieren van het voortgezet onderwijs maatschappelijke stage lopen. Voor de meeste jongeren is dit de eerste kennismaking met het vrijwilligerswerk. De verantwoordelijkheid van de operationalisering van de maatschappelijke stage ligt bij de onderwijsinstellingen. De gemeente organiseert een makelaarsfunctie ten behoeve van de maatschappelijke stages. Het vrijwilligerswerk heeft nu de kans om de maatschappelijke stagiaires van nu de vrijwilligers van straks te laten worden.

De vrijwilligersloopbaan

Het wordt steeds duidelijker dat in het zoeken en vervullen van vrijwilligerswerk de eigen motieven van vrijwilligers een belangrijke rol spelen naast de intentie om vrijwilligerswerk te doen alleen ten gunste van de samenleving. Uiteraard komt het vrijwilligerswerk ten gunste van de samenleving, maar in zekere mate ook ten gunste van degene die het doet. Men heeft meer dan ooit behoefte aan ontplooiingsmogelijkheden voor zichzelf.

In de vrijwilligerscampagne 2009 is de focus gelegd op dit aspect van het vrijwilligerswerk, opdat de eigen motieven en belangen bespreekbaar worden gemaakt.

In het nieuwe beleid willen we dat de steunorganisaties meer gaan inspelen op de behoeften die potentiële vrijwilligers hebben of eisen die zij stellen aan hun vrijwillige inzet en aan de omstandigheden waarin zij komen te werken. De behoefte om een vrijwilliger zo lang mogelijk voor de eigen organisatie te behouden dient men los te laten bij mensen die behoefte hebben aan verdere ontplooiing in hun vrijwilligerswerk en daarvoor door willen stromen naar andere vrijwilligersplekken. Ook dit komt aan de orde in het hierboven aangekondigde overleg met de organisaties in de komende jaren. Daarbij zullen we ook bezien in hoeverre het bestaande aanbod van deskundigheidsbevordering nog voldoet aan de nieuwe behoeften.

Financiën

Het jaarlijkse budget voor subsidie voor vrijwilligersondersteuning in de periode 2012-2014 is vrijwel gelijk aan voorgaande jaren. De ondersteuning kan desondanks worden verbeterd door verder te werken aan innovatie.